

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 08.084.018 Українського державного університету науки і технологій Міністерства освіти і науки України (м. Дніпро) прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки на підставі прилюдного захисту дисертації «Управління розвитком підприємств транспортного будівництва АТ «Укрзалізниця»» за спеціальністю 051 Економіка 05 липня 2023 року.

Берега Іван Володимирович, 10 грудня 1983 року народження, громадянин України, має вищу освіту: закінчив у 2007 році Одеську національну академію зв'язку імені О.С.Попова за спеціальністю «Інформаційні мережі зв'язку».

Дисертацію виконано у Українському державному університеті науки і технологій, м. Дніпро.

Науковий керівник Міщенко Максим Іванович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри «Економіка та менеджмент» Українського державного університету науки і технологій.

Здобувач має 16 наукових публікацій за темою дисертації, серед них:

Праці, в яких опубліковані наукові результати дисертації:

1. Берега І.В. Ефективність функціонування підприємств транспортного будівництва в сучасних умовах / І.В. Берега // Економічні інновації : Зб. наук. пр. / Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. – Одеса, 2016. – Вип. 62. – С. 417-423.
2. Берега І.В. Стратегічні орієнтири розвитку підприємств транспортного будівництва в умовах трансформації галузі / І.В. Берега // Економічні інновації : Зб. наук. пр. / Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. – Одеса, 2017. – Вип. 63. – С. 23–28.
3. Берега І.В. Методичні засади визначення ефективності інфраструктурних проектів на основі кошторисно-нормативної вартості / І.В. Берега // Економічні інновації : Зб. наук. пр. / Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України. – Одеса, 2017. – Вип. 65. – С. 8–14.

4. Береза І.В. Удосконалення кадрового потенціалу підприємств транспортного будівництва під впливом факторів стратегічного розвитку / М. І. Міщенко, І.В. Береза // Науковий журнал «Економічний вісник Національного гірничого університету». – Дніпропетровськ: НГУ, 2016. - № 4 (56). – С. 119-125. (особистий внесок автора: обґрунтовано методичний підхід до кількісної оцінки ефективності кадрового потенціалу підприємств транспортного будівництва – 0,25 друк. арк.).
5. Береза І.В. Транспортне будівництво в ефективному функціонуванні залізничного транспорту / І.В. Береза // Науковий журнал «Вісник економіки транспорту та промисловості». – Х: УкрДУЗТ, 2017. - № 58. – С. 69-75.
6. Береза І.В. Модель розрахунку економічної ефективності інфраструктурного проекту / І.В. Береза // Науковий журнал «Проблеми економіки транспорту». – Д: ДНУЗТ, 2017. - № 13. – С. 12-18.
7. Береза І.В. Модель розрахунку величини плати за доступ до об'єктів міської пасажирської інфраструктури з урахуванням участі підприємств транспортного будівництва у процесах її розвитку / М. І. Міщенко, І.В. Береза // Науковий вісник Одеського національного економічного університету. – Науки: економіка, політологія, історія. – Одеса: ОНЕУ, 2018. - № 11 (263). – С. 30-44. <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2018/261/>
8. Bereza I. Economic conditions for improving the adaptability of transport construction enterprises to improve their productivity / Bereza I., Bashmakov, M., Chernova, N. // Socio-economic research bulletin. – Odesa: Odesa National Economic University, 2022. - № 3-4 (82-83). – С. 9-18.
Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:
9. Береза І.В. Підвищення економічної ефективності функціонування основних фондів підприємств транспортного будівництва / І.В. Береза // Современная экономика : тезисы докл. VII Междунар. наук. конф. / г. Кемерово, 2016. – С. 77-78.
10. Береза І.В. Економічні особливості відтворення основних засобів у транспортному будівництві / Береза І.В. // Проблеми економіки транспорту :

- тези доп. XV Міжнар. наук.-практ. конф. / Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Д., 2017. – С. 6.
11. Береза І.В. Економічне прогнозування в стратегії розвитку транспорту/ І.В. Береза // Економіка підприємства: сучасні проблеми теорії та практики: Тези доп. VI Міжнародної науково-практичної конференції / Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2017. – С. 155-156.
12. Береза І.В. Перспективи функціонування підприємств транспортного будівництва / Береза І.В. // Регіональна, галузева та суб'єктна економіка України на шляху до євроінтеграції : тези доп. IX Міжнар. наук.-практ. конф. / Харківський національний університет будівництва та архітектури, Частина 2. – Х., 2017. – С. 22-24.
13. Береза І.В. Щодо заходів з підвищення ефективності функціонування підприємств транспортного будівництва / І.В. Береза // Міжнародні наукові та інноваційно-інвестиційні програми: досвід та результати : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. / ДВНЗ «Український державний хіміко-технологічний університет». – Д., 2017. – С. 18-20.
14. Береза І.В. Підвищення ефективності відтворення об'єктів транспортного будівництва / І.В. Береза // Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту: тези доп. 77 Міжнар. наук.-практ. конф. / Дніпропетр. нац. ун-т залізн. трансп. ім. акад. В. Лазаряна. – Д., 2017. – С. 246-248.
15. Береза І.В. Специфічні особливості визначення кошторисної вартості транспортного будівництва в зарубіжних країнах / І.В. Береза, М. І. Міщенко, В.І. Копитко // Проблеми та перспективи розвитку залізничного транспорту: Тези доповідей 79 Міжнародної науково-практичної конференції. – Д.: ДНУЗТ, 2019. – С. 355-356.
16. Bereza I.V. Management of functioning efficiency of transport construction enterprises in new conditions / I.V. Bereza // Current problems of economy, finance, accounting and law: experience and prospects: theses of the report International scientific-practical conference. / Center for financial-economic research. – Kropyvnytskyi, Ukraine, 2023. – С. 12-13.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Бобиль Володимир Володимирович, доктор економічних наук, професор, Завідувач кафедрою фінансів, обліку та психології Українського державного університету науки і технологій.

Зауваження: зауважень не має

2. Марценюк Лариса Володимирівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджмент Українського державного університету науки і технологій

Зауваження:

- На стор. 74, п. 1.3. представлено загальну характеристику залізничних переїздів у табл. 1.2., як інфраструктурних об'єктів залізничного транспорту. Слід було також доповнити таблицю даними, що відображають рівень поточних витрат, в залежності від типу та терміну експлуатації таких об'єктів.

- Автором наголошується, що Європейською комісією була висунута пропозиція відносно перспективної політики інфраструктурних залізничних проектів. Мета цього заходу – формування базової інфраструктурної транспортної складової, з горизонтом реалізації до 2030 року (стор. 36). Слід було б дати оцінку, як ті чи інші заходи державної підтримки України, на основі сформованих процесів гармонізації, впливають на розвиток транспортних систем та покращення ефективності транспортного будівництва.

- Стор. 100 - визначено об'єкти інфраструктури з простроченими термінами виконання модернізації та капітального ремонту. Бажано було розкрити більш повно актуальне питання вартісної характеристики цих параметрів та запропонувати механізм встановлення пріоритетності відтворювальної діяльності, в умовах обмежених інвестиційних ресурсів.

- У п. 1.3, с. 65, рис. 1.7 здобувачем представлено організаційну структуру управління ПТБ залізничного транспорту України. Бажано було сформовану організаційну структуру побудувати з урахуванням критеріїв або продуктивності, або вартості ремонтно-будівельних та будівельно-монтажних робіт, що припадають на ті, чи інші спеціалізовані ПТБ.

- При визначенні необхідної суми інвестицій з урахуванням

подорожчання будівельної техніки для простого відтворення (Стор. 122-123) та застосування капітальних вкладень для простого відтворення активної частини основних засобів незрозуміле змістовне навантаження терміну - з урахуванням нових цін на будівельну техніку.

- До переліку ключових слів доречно було б додати слова: залізничний транспорт, адже робота присвячена саме залізничній галузі.

- На жаль, в 2 розділі не вказано наслідки пандемії коронавірусу та вплив війни на залізничну галузь України.

- В дисертації замало графічних наочних об'єктів – лише 14 рисунків та 6 таблиць;

3. Пікуліна Олена Вікторівна, Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінанси, облік та психологія, Український державний університет науки і технологій.

Зауваження:

- Автором дисертації недостатньо повно висвітлено економічний механізм державного регулювання відтворювальних процесів підприємствами транспортного будівництва на об'єктах стратегічного значення, до яких безпосередньо відносяться об'єкти транспортної інфраструктури залізничного транспорту (п. 3.1).

- Не повною мірою розглянуті втрати в транспортній і поза транспортній сферах протягом лага освоєння виробничої потужності об'єктів транспортної інфраструктури відтворених підприємствами транспортного будівництва залізничного транспорту (період часу від закінчення провадження робіт по відновленню до виходу споруди на планові техніко-економічні показники), п. 3.3.

- Недостатньо висвітлено аспекти взаємодії активної та пасивної частини основних засобів підприємств транспортного будівництва, п. 2.2, 2.3.

- Визначення вартості будівельно-монтажних робіт з відтворення об'єктів транспортної інфраструктури підприємствами транспортного будівництва залізничного транспорту виконані тільки за укрупненими показниками, унаслідок чого не повною мірою відбита фактична величина ефекту від підвищення

пропускної здатності ділянки залізниці, п.3.3.

- Слід було б з'ясувати, які найсуттєвіші розбіжності існують в методах та принципах утримання, функціонування та відтворення об'єктів транспортної інфраструктури залізничного транспорту на напрямках МТК в Європі та Україні, що являють собою стримуючі фактори в тенденції розвитку залізничного транспорту України (п.1.1, 1.2).

4. Коваленко-Марченкова Євгенія Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Зауваження:

- Одним з недоліків представленої роботи слід мабуть вважати практично повну відсутність в ній наукової дискусії стосовно питань визначення критеріїв ефективності функціонування підприємств транспортного будівництва. Так, автором навіть не показано суперечливого характеру існуючих підходів до визначення таких критеріїв (стор. 94-95). В результаті зі зроблених автором визначень і висновків не стає чітко зрозумілим ієрархічний розподіл за ступенем значущості визначених критеріїв.

- Представлена автором у параграфі 3.2 потреба у підвищенні рівня механізації підприємств транспортного будівництва та оновленні основних засобів не дає чіткого уявлення стосовно джерел коштів на придбання та модернізацію машин важкого типу, не представлені вартісні показники, показники ефективності, терміни окупності інвестиції, стосовно яких можна зробити висновки щодо доцільності реалізації програми оновлення.

- З дисертації не зрозуміло (параграф 3.2) чи може підприємство колійної інфраструктури самостійно обирати метод нарахування амортизаційних відрахувань і як це може вплинути на інтенсивність реалізації відтворювальних процесів у колійному господарстві.

- Враховуючи, що колійна інфраструктура разом з представленими інфраструктурними об'єктами залізничного транспорту – потенційно монопольний сегмент транспортного ринку, бажано було б дати оцінку як ті чи інші заходи державної підтримки та державного управління могли б вплинути на

інтенсифікацію розвитку підприємств транспортного будівництва (п.3.1).

- Розроблена у розділі 3.2 та представлена у додатку «Г» модель розрахунку економічної ефективності управління інфраструктурним проектом здається занадто громіздкою і важкою для практичної реалізації.

5. Калініченко Людмила Леонідівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна.

Зауваження:

- На рис. 1.6 наведено показники питомого вантажообігу залізниць країн світу (стор. 43). Доцільно було доповнити ці дані показником питомі витрати на утримання 1 приведенного км колії та розглянути залежність вартісного значення даного показника від етапу процесу реформування залізниці певної країни.

- Необхідно більш ретельно оцінити місце і роль залізничного транспорту в загальноєвропейській транспортній політиці (п. 1.2).

- В дисертації розкрита тільки потреба в підвищенні ефективності інтеграційних процесів (стор. 48, 60), але не розкриті потенційні ризики для залізничного транспорту України та підприємств транспортно-будівельного сектору від реалізації інтеграційних процесів в європейську транспорту систему.

- Було б доцільно надати в дисертації інформацію щодо періоду окупності, етапності оновлення основних засобів залізничного транспорту, про що йдеться на с. 106.

- У параграфі 2.3 дисертації не міститься докладної інформації, що відображає динаміку модернізації та капітального ремонту інфраструктурних об'єктів у ретроспективі, то ж неможливо визначити покращення рівня інтенсивності відновлювальних робіт, в порівнянні с перспективними показниками, наданими у таблиці 2.1, стор.101. Представлена інформація є дуже узагальненою.

- Запропонована модель розрахунку економічної ефективності управління інфраструктурним проектом (параграф 3.2) не враховує можливості реалізації на підприємстві транспортного будівництва різних форм та методів оплати праці, реалізації заходів з покращення продуктивності праці.

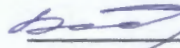
- Взагалі параграф 3.3 варто було розділити на дві частини, оскільки друга частина даного параграфу містить результуючі пропозиції автора стосовно всього розділу.

Результати відкритого (онлайн) голосування:

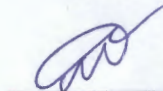
«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,

На підставі результатів відкритого (онлайн) голосування спеціалізована вчена рада ДФ 08.084.018 присуджує Березі Івану Володимировичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка.

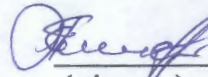
Голова спеціалізованої
вченої ради

 Бобиль В.В.
(підпис)

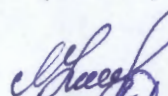
Рецензент

 Марценюк Л.В.
(підпис)

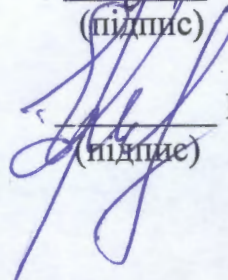
Рецензент

 Пікуліна О.В.
(підпис)

Опонент

 Калініченко Л.Л.
(підпис)

Опонент

 Коваленко-Марченкова С.В.
(підпис)